

RUSÇA II DERS NOTLARI

RUS ALFABESİ (Алфавит)

Rusça Alfabe Türkçe okunuşu

А а	а
Б б	б
В в	в
Г г	г
Д д	д
Е е	ye (e)
Ё ё	yo
Ж ж	j
З з	z
И и	i
Й й	ye
К к	k
Л л	l
М м	m
Н н	n
О о	o
П п	p
Р р	r
С с	s
Т т	t
У у	u
Ф ф	f
Х х	h
Ц ц	ts
Ч ч	ç
Ш ш	ş
Щ щ	şçe
ъ	* твёрдый знак (tivyordiy znak)
ы	i
ь	* мягкий знак (miyagkiy znak)
э	e
ю	yu
я	ya

ŞAHIS ZAMİRLERİ TABLO VE RESİMLİ ANLATIM

YALIN HALİ Кто? Что?	-İN HALİ Кого? Чего? Откуда?	-E HALİ Кому? Чему?	-İ HALİ Кого? Что?	ARAÇLI HAL Кем? Чем?	EDATLI HAL О ком? О чём?
я	меня	мне	меня	мной	мне
ты	тебя	тебе	тебя	тобой	тебе
он	(н)его	(н)ему	его	(н)им	нём
она	(н)её	(н)ей	её	(н)ей	ней
мы	нас	нам	нас	нами	нас
вы	вас	вам	вас	вами	вас
они	(н)их	(н)им	их	(н)ими	них

Kelimenin Cinsini Belirleme

SON TAKISINA GÖRE İSİMLERİN CİNSİYET TABLOSU

РОД- Cins	I grup	II grup	III grup
Мужской род. (М.р.) Erkek cins	sonu sessiz harf журнал дом	-й -ий музей	-ъ день учитель
Женский род. (Ж.р.) Dişi cins	-а книга квартира	-я, -ия, -ья армия семья	- ь ночь
Средний род. (С.р.) Nötr cins	-о письмо окно	-е, -ие, -ье поле бельё	- мя имя время

Genellikle, ismin cinsi kelimenin son harfinden anlaşılabilir. Bu özellikle cansız nesneler için çok önemlidir.

Bitiş ünlülerı -а, -я (dişil isimlerde) ve -о, -е (nötr isimlerde) kelimenin sonunda gelir; daha sonra bunların duruma ve sıraya göre nasıl değişiklerini göreceğiz.

Eril	Dişil	Nötr
1. Ünsüzler стол, дом, чай	1. -а страна 2. -я Земля	1. -о окно 2. -е поле
2. Ünsüz + ь День ‘gün’ Den’	3. Ünsüz + ь Ночь ‘gece’ Noç’	

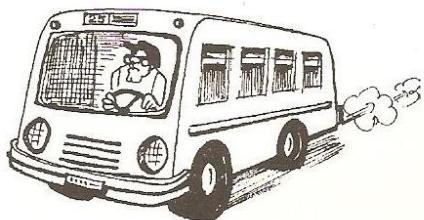
Bazı eril isimler -а ve -я ile biter, canlıların isimlerinin cinsiyeti doğrudan onların biyolojik cinsiyetiyle bağlantılı olduğundan kolayca farkedilir ve önüne gelen sıfat, sahiplik zamiri ve sıra sayıları da uygun takıyla kullanılır.

мужчина <i>mujchina</i>	ерек <i>erkek</i>	Бáня <i>Vanya</i> Иван'ın kiskası <i>Ivan</i>
дядя <i>dyadya</i>	амка, дай <i>amca, dayı</i>	Миша <i>Misha</i> Михаил'ın kisası <i>Mikhail</i>

Ünsüz + ь ile biten isimler dişil veya eril olabilir.

-жь, -чь, -шь, -щь ile biten isimler dişildir, örneğin, ночь (*Noç’*) ‘gece’, рожь (*roş’*) ‘çavdar’.

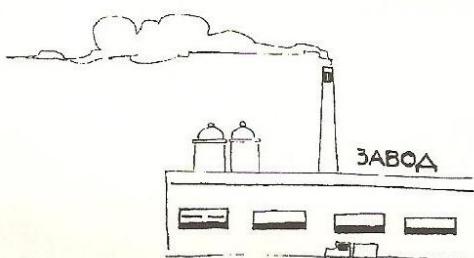
- Rusça soyadlarının -ов ve -ин ile bitimi. - -ов ve -ин ile biten eril soyadları -а ile biterse dişil şeklini alır: Иванóв – Иванóва, Никитин – Никитина.

автобус

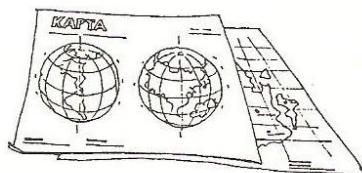
зонт

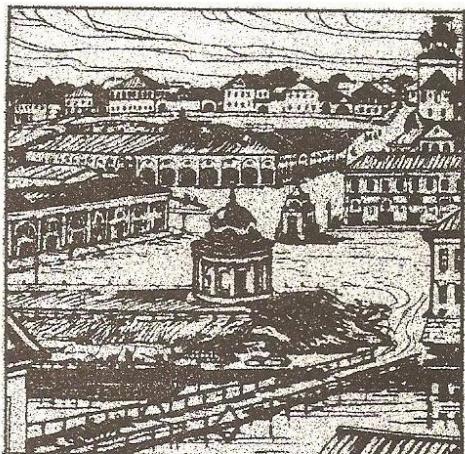
завод

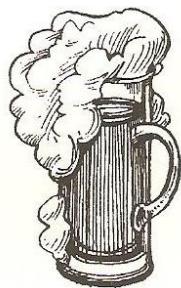
магазин

карта

город

пиво

TEMEL DİL BİLGİSİ YAPILARI

1. Soru zamirleri Кто? ‘Kim?’; Что? ‘Ne?’
2. нет ve не olumsuzluk sözcüklerinin kullanımı.
3. но ve a bağlaçları.

DİL BİLGİSİ

1. Soru Zamiri – Кто? canlı varlıklar için kullanılır: insanlara, hayvanlara, kuşlara veya balıklara. Türkçedeki karşılığı ise ‘Kim?’dir.

Кто это? - Это мой брат.

Kto eta? Eta moy brat.

Bu Kim? - Bu benim kardeşim.

2. Soru Zamiri – Что? Bitkilere ve cansız varlıklara karşı kullanılır. Türkçedeki karşılığı ise ‘Ne?’dir.

Что это? -Это книга.

Şto eta? - Eta kniga.

Bu nedir? -Bu kitaptır.

Что это? -Это книга и тетрадь.

Şto eta? - Eta kniga i titrat.

Bu nedir? -Bu kitap ve defter.

2. Olumsuz sözcüklerinin kullanımı. – Rusçada 2 çeşit olumsuz bağlaç vardır: **нет** (niyet), Türkçede karşılığı ‘hayır’, ‘evet’in zıt anlamı, ve **не**, Türkçede fiil kullanımında ‘– ma’, fiilden farklı kullanımda ise ‘**değil**’ anlamına gelir.
Нет sözcüğü kendi başına bir kısa cevap cümlesi olarak da kullanılabilir:

- Он говорит по-русски? —————

- Нет

O Rusça konuşuyor mu?

Hayır,

- Он не говорит по-русски. —————

O Rusça konuşmuyor.

Olumsuz sorulan soruların cevabı olarak kullanılan **нет** Türkçede ‘evet’ anlamına da gelebiliyor:

Он не говорит по-русски?

On ni gavarit pa-ruski?

- Нет, он не говорит.

- *Net, on ni gavarit.*

О Russça konuşmuyor, değil mi?

- Hayır, konuşuyor.

не sözcüğü cümledeki bir kelimeye aittir ve ait olduğu kelimenin önünde kullanılır.

Cümplenin anlamı ise **не** sözcüğünün kullanım yerine göre değişir. Karşılaştıınız:

Он не говорит по-русски.

On ni gavarit pa-ruski.

О Russça konuşmuyor.

Он говорит не по-русски.

On gavarit ne pa-ruski.

О Russça konuşmuyor.

3. Ho ve a bağlaçları.- a) ho bağlacının Türkçedeki karşılığı ‘ama’dır:

Я не говорю по-русски,

Ya ni gavaryu pa-ruski,

но понимаю.

no panimayu.

Ben Russça konuşmuyorum,

ama anlıyorum.

b) a bağlacının Türkçedeki karşılığı olarak ‘ve’ ve ‘ama’ kullanılabilir:

Он читает, а я пишу.

On citayet, a ya pišu.

O okuyor ve ben yazıyorum.

Миша понимает по-русски,

Mişa panimayet pa-ruski

Mişa Russça anlıyor

а по-английски, нет.

a pa angliyski , niyet.

ama İngilizce anlamıyor.

Eğer bir olumlu diyalog konuşmasında kullanılıyorsa, ve cümlenin başında ise, a bağlacı ‘ve’ anlamına gelir:

А это ваша газета.

Ve bu gazete de sizin.

Читайте диалоги.

— Это твой друг?

— Да, это мой друг.

— Это твоя подруга?

— Да, это моя подруга.

— Это твоё место?

— Да, это мое место.

— Это твой дом?

— Нет, это не мой дом.

— Это твоя комната?

— Нет, это не моя комната.

— Это твоё окно?

— Нет, это не мое окно.

GRAMER

RUSÇA'DA BASIT DÜZ CÜMLELER VE SORU CÜMLELERİ

Он¹ читает² книгу³.

Что³ он¹ читает²?

Что³ читает² Лена¹?

Это Володя.

Bu Volodya.

Это преподаватель.

Bu öğretmen.

Володя читает журнал.

Volodya dergi okuyor.

Что читает Володя?

Volodya ne okuyor?

Что делает Володя?

Volodya ne yapıyor?

Кто это?

Bu kim?

Что это?

Bu ne?

Soru cümlelerinde soru cümlesi her zaman cümle başında gelir. Ayrıca, Rusça'da soru strüktürü olarak düz cümle halinde ama ses tonundaki vurgulamalar ile ifade edilebilir.

Володя читает журнал?

Volodya dergi okuyor mu?

Это Юра?

Bu Yura mi?

Он студент?

Bu bir öğrenci mi?

Это Володя?

Bu Volodya mi?

Это преподаватель?

Bu öğretmen mi?

KELİMELER - СЛОВА

кто?	[<i>kto</i>]	kim?
но	[<i>no</i>]	ama
Кто это?	[<i>kto eta?</i>]	bu kim?
а	[<i>a</i>]	ve, ama
что?	[<i>sto ?</i>]	ne?
карандаш	[<i>karandaş</i>]	kurşun kalem
Что это?	[<i>sto eta?</i>]	bu ne?
ручка	[<i>ruçka</i>]	tükenmez kalem

METİNLER - 1

O kim?	Кто это? <i>Kto eta ?</i>
O benim yoldaşım Vladimir.	Это мой товáрищ Владíмир. <i>Eta moy tavariş Vladimir.</i>
O Rus mu?	Он рýсский? <i>On russkiy ?</i>
Evet, o Rus.	-Да, он рýсский. <i>Da, on russkiy.</i>
Tatyana da Rus mu?	А Татьяна рýсская? <i>A Tatyana russkaya?</i>
Evet, o da Rus.	-Да, она тóже рýсская. <i>Da, ana toji russkaya.</i>
John Smith – Amerikalı mı?	Джон Смит Америкáнец? <i>Djon Smit – amerikanets?</i>
Hayır, o Amerikalı değil, o bir İngiliz.	-Нет, он не америкáнец, он англичáин. <i>Net, on ni amerikanets, on anglicanin.</i>
Orada kim duruyor?	Кто стойт там? <i>Kto stait tam?</i>

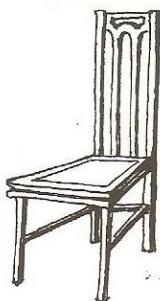
Модель:

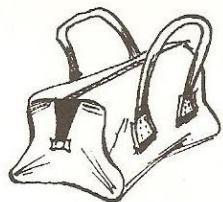
- Это зонт?
- Нет, это не зонт. Это карандаш.

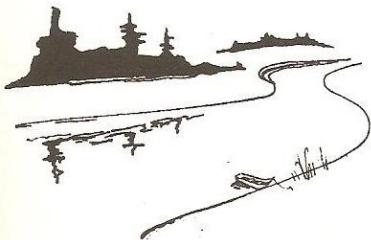
— Это журнал?

— Это стол?

— Это рюкзак?

— Это море?

— Это вино?

— Это магазин?

Читайте слова.

май, майка, трамвай, дай, работай,
мой, твой, новый, сий, рисуй

Запомните!

Он	Она	Оно
мой	дом	мое
твой	твоя	твоё
мой	друг	моё
твой	твоя	твоё
мой	город	моё
твой	твоя	твоё
	комната	окно
	сестра	кафе
	страна	место

Читайте.

Это мой друг. Это моя подруга. Это мой дом. Это моё место. Это моя комната. Это моё окно. Это мой город. Это мой друг Том. Это моя подруга Анна. Это мой друг Антон Иванович.

Задание 1. Составьте предложения по модели.

Модель: дом — Это мой дом.

дом, комната, сад, окно, автобус, зонт, город, пиво, рюкзак, тётя, бюро, подруга, брат, место, собака, кафе

Слушайте, повторяйте, читайте.

мой — не мой
твой — не твой

моя — не моя
твоя — не твоя

моё — не моё
твоё — не твоё

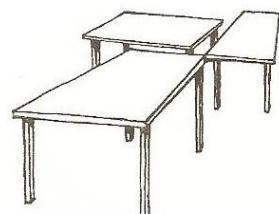
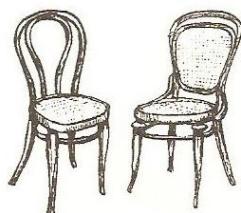
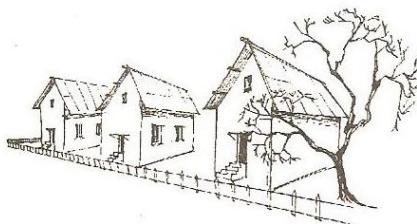
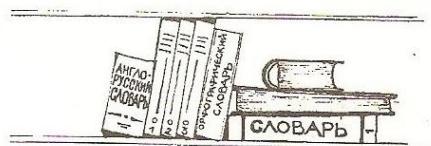
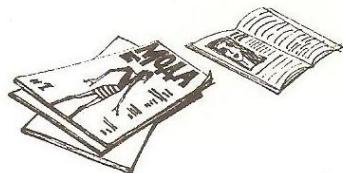
Запомните!

брат — брáтья
друг — дру́зья
стул — стúлья

дом — домá
гróд — городá

ребёнок — дéти
человéк — люди

Задание 1. Скажите, что это? кто это?

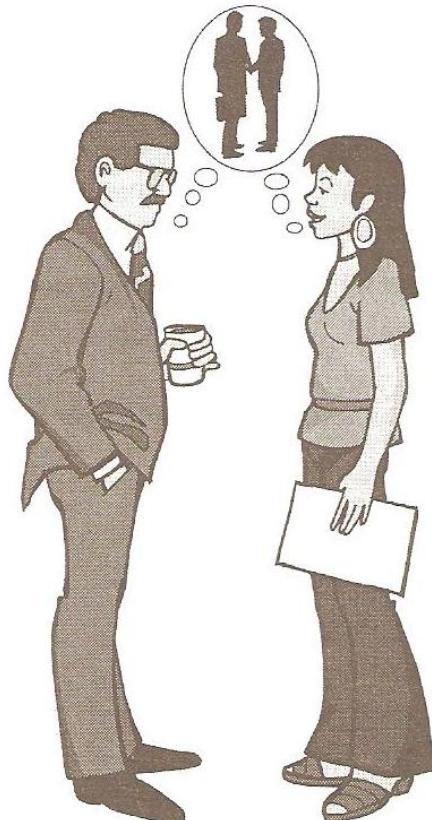
ДАВАЙТЕ ПОГОВОРИМ ! (KONUŞALIM)

Bir kişinin ismini sormak istediğiniz zaman bu ifadeleri kullanın:

Как вас зовут? (İsminiz nedir?)

Меня зовут Лена. (İsmim Lena)

Очень приятно! (Memnun oldum)

DİYALOG

ДАВАЙТЕ ЗНАКОМИТЬСЯ (HAYDİ TANIŞALIM)

- Здравствуйте!
- Здравствуйте!
- Вы студент?
- Да, я студент. А вы студент?
- Нет, я преподаватель.
- Как вас зовут?
- Меня зовут Андрей. А как вас зовут?
- Меня зовут Ольга.
- Очень приятно.

Kelimenin Çoğulu

1. Rusça İsimlerin Yalın Hal Çoğulları.
2. Rusçada **-ов** ve **-ин** ile biten soyadların çoğul şekilleri.
3. Rusçada sürekli çoğul olarak kullanılan isimler.

DİL BİLGİSİ

1. Çoğul isimler. – Rusça İsimlerin Yalın Hal Çoğul Tablosu.

Eril cins isimlerde çoğul takısı doğrudan ismin sonuna, diğer cins isimlerde ise cinsiyet göstergesi olan harf atıldıktan sonra çoğul takısı geri kalan köke eklenir. Genel olarak Yalın Hal Çoğul Takıları tablosu aşağıdaki gibidir.

Eril	Dişil	Cinssiz
-ы, -и	-ы, -и	-а, я

14 ünsüz ile biten **eril tekil isimler** sonlarına **-ы** eklenerek çoğul yapılrılar.

студéнт – студéнты [student – studenti] öğrenci – öğrenciler

стол – столы [stol - stali] masa – masalar

ж, ш, ч, щ ve **г, к, х** ile biten eril isimlerin sonuna **-и** eklenir

нож – ножí [noj – naji] bıçak – **bıçaklar**

карандаш – карандашí [karandaş – karandaşı] kurşun kalem – **kalemler**

урок – уроќи [urok – uroki] ders – **dersler**

Eğer tekil eril isim **-й** ile bitiyorsa, bunun yerine, **-и** eklenerek **çoğul** yapılır.

урожáй – урожáи [urajay - urajai] ürün, ürünler

Eğer bir tekil eril isim yumuşak ünsüzle bitiyorsa (**ünsüz + й**) **-и** ile çoğul şekli alır:

гость – гости [gost' – gosti] misafir – **misafirler**

Kuraldişı çoğullar: Bazı eril isimler çoğulda vurgulu -á veya -ý takısı alırlar.

Aşağıdaki isimleri ezberleyiniz:

дом – домá	[dom-dama]	ev - evler
гóрод – городá	[gorad-garada]	şehir - şehirler
учíтель – учителя́	[uçitil' - uçitilya]	öğretmen – öğretmenler

-a ile biten tekil dişil isimler, genel olarak, bu cinsiyet göstergesinin yerine -ы ile çoğul yapılırlar

Кóмната – кóмнаты	[komnata – komnati]	oda – odalar

Ancak, eğer **ж, ч, щ, ң, ҝ** ve **х** harfleri -a'dan önce ise ismin çoğul şekli -и eklenecek şekilde yapılır.

Кáша – кáши	[kaşa-kaşı]	lapa - lapalar
Кníга – книги	[kniga-knigi]	kitap - kitaplar
лóжка – лóжки	[loşka-loşki]	kaşık - kaşıklar

-я ile biten tekil dişil isimler, bu cinsiyet göstergesinin yerine , -и takısıyla çoğul yapılırlar.

дерéвня - дерéвни	[direvnya-direvni]	köy-köyler

Ünsüz + ь ile biten dişil isimler, bu cinsiyet göstergesinin yerine -и takısı eklenecek çoğul yapılırlar.

тетráдь - тетráди	[titrat' - titradi]	defter - defterler
ночь – ночи	[noç' - noçi]	gece – geceler

-о ile biten nötr isimler -а ile çoğul yapılırlar ve vurgu da diğer hecye geçer.

окнó – óкна	[akno – okna]	pencere – pencereler

-е ile biten nötr isimler -я ile çoğul yapılırlar:

пóле – поля́	[pole- palya]	tarla – tarlalar

3. Bazı isimlerin Yalın Halde kuraldışı çoğulu: Bazı eril ve nötr cins isimler **-ья** takısıyla çoğul olurlar. Kuraldışı çoğul isimleri ezberlemek gerekmektedir.

Брат – бра́тья	перо – пе́рья
Лист – ли́стя	дéрево – дерéвья

4. Rusçada sürekli tekil kullanılan isimler.

Rusçada bir grup isim sürekli tekil formda kullanılmaktadır. Bunların bir kısmı da genelde sayılamayan nesnelerin ismleridir. Sözü edilen nesne ne kadar olursa olsun isim tekil olarak kullanılır.

Человечество: insanlık	студенчество: öğrencilik
молодёжь: gençlik	старость: yaşlılık
Бельё: iç çamaşırı	посуда: kap kaçak
обувь: ayakkabılar	мебель: mobilyalar
одежда: kılık kıyafet	оружие: silahlar
Золото: altın	серебро: gümüş
железо: demir	сталь: çelik
кислород: oksijen	азот: azot
Мясо: et	сахар: şeker
мука: un	рис: pirinç
Картофель: patates	лук: soğan
морковь: havuç	рожь: çavdar

1. Şahıs Zamirleri.
2. Fiillerin Mastar Formları ve Şimdiki Zaman Fiil Çekimleri, (I. Grup Eklerle)
3. Bazı isimlerin Yalın Halde kuraldisı çoğulu: Bazı eril ve nötr cins isimler -ъя takısıyla çoğul olurlar.
4. Rusçada sürekli tekil kullanılan isimler.
5. Rusçada isim soyad sorma ve şahıs zamirlerinin -i hali

DİL BİLGİSİ

1. Şahıs zamirler

Şahıs	Tekil		Çoğul	
1.	я	ben	мы	biz
2.	ты	sen	вы	siz
3.	он	o (e)	оны	onlar
	она	o (d)		
	оно	o (c)		

2. Fiil mastarı. – Rusçadaki fiillerde mastar takıları **-ть, -чъ ve -ти** şeklindedir:

знатъ bilmek читать okumak петь ş. Söylemek

znat' çitat' pet'

идти gitmek мочь –e bilmek

idti moc'

1. Fiillerde Şimdiki Zamanı: I. Grup eklerle eylem çekimi. – Rusçada şimdiki zaman Türkçedeki şimdiki ve geniş zamanla özdeşdir.

Birinci eylem çekimi

Mastar

петь I şarkı söylemek	знать I bilmek
Şimdiki zaman	
Vurgusuz son (<i>çoğul fiiller</i>)	Vurgulu son
я пою ben şarkı söylüyorum <i>ya payu</i> ты поёшь sen şarkı söylüyorsun <i>ti payos'</i>	я знаю ben biliyorum/bilirim <i>ya znayu</i> ты знаешь sen biliyorsun/bilirsin <i>ti znayes'</i>

он поёт	он знает
o şarkı söylüyor (e)	o biliyor/bilir (e)
<i>on payot</i>	<i>on zayet</i>
она поёт	она знает
o şarkı söylüyor (d)	o biliyor/bilir (d)
<i>ana payot</i>	<i>ana znayet</i>
оно поёт	оно знает
o şarkı söylüyor (c)	o biliyor/bilir (c)
<i>ano payot</i>	<i>ano znayet</i>
мы поём	мы знаем
biz şarkı söylüyoruz	biz biliyoruz
<i>mi payom</i>	<i>mi znayem</i>
вы поёте	вы знаете
siz şarkı söylüyorsunuz	siz biliyorsunuz
<i>vi payote</i>	<i>vi znayete</i>
они поют	они знают
onlar şarkı söylüyorlar	onlar biliyorlar
<i>ani payut</i>	<i>ani znayut</i>

Eğer fiilin çekim kökü ж, ч, щ ile bitiyorsa, birinci tekil şahısta –y takısı alır, -јот almaz, 3. çoğul şahısta –yt ile biter, -јот ile bitmez: örneğin, писать fiilinin çekim kökü sonunda c > щ şeklinde ünsüz değişimi olmaktadır, dolayısıyla bazı şahıs çekim ekleri de değişmektedir.

я пишу	ben yazıyorum	я иду	ben gidiyorum
ya pišu		ya idu	
они пишут	onlar yazıyorlar	они идут	onlar gidiyorlar
ani pišut		ani idut	

Yayan gitmek ‘սծմա’ anlamındaki fiilinin çekimi de benzer şekisinde yapılmaktadır.

Şimdiki zamanda I. Grup şahıs eylem çekim ekleri aşağıdaki gibidir:

-ю (-y), -ешь, -ет, -ем, -ете, -јот (-yt)
-ю (-y), -ёшь, -ёт, -ём, -ёте, -јот (-yt)

Fiilin olumsuz formu olumsuzluk **не** ekinin eylemin önüne getirilmesiyle oluşturulur . Okunuşa ise, kendinden sonraki sözcüğe bişikmiş gibi okunur ve onun vurgusundan da etkilenir.

Я не знаю.Ben bilmiyorum.

Ya ni znayu.

Он не поёт.O şarkы söylemez.

On ni payot.

Aşağıdaki sorularda kullanılan **дёлать** (delat) ‘yapmak’ fiili; **знать** (znat) ‘bilmek’ fiiliyle aynı şekilde çekilir:

Что вы дёлаете? – Я читáю. Siz ne yapıyorsunuz? – Ben okuyorum.

Şto viy delayti? - Ya čitayu.

Что он дёлает? - Он поёт.

O ne yapıyor? – O şarkы söylüyor.

Çto on delayit? - On payot.

Kısa cevapiarda kişi zamirleri atılabilir . Böylece yukarıdaki sorular kısa şekilde cevaplanabilir: **читáю, поёт** , v.s

FİİLLERİN ŞİMDİKİ ZAMANINA KAPSAMI ÖRNEK CÜMLELER VE SÖZLÜK ÇALIŞMASI

1. Fiillerin mastar ve çekim köklerinin farklı olması

Rusçada bazı fiiller mastar şeklinde ve Şimdiki Zaman Çekim Kökünde farklı kökler içerebiliyor. Mastar şeklindeki bir fiilin çekim kökü -ть-, -ти veya -чъ çıkarılarak elde edilebilir: чита-ть- fiilinin kökeni чита-, пе-ть- fiilinin kökeni пе.

Yukarıda örneklerden görüldüğü gibi читать fiilinin kökeni mastar şeklinde ve Şimdiki zamanda aynıdır; ama петь ve birçok başka fiil kökleri mastar şeklinde ve Şimdiki zamanda farklıdır, aynı değil. fiillerin çoğunun kökü mastar şeklärinden ve Şimdiki zaman şeklärinden çıkarılabilir.

абонемент—abonman

♦ абонент—abone

♦ абрикос—kayısı ♦

абсолютно—tamamen

♦ абстрактный—soyut

♦ абсурд—saçma ♦

авангард—öncü

Ben sezonluk abonman istiyorum.

Я прошу абонемент на сезон.

Sen aboneye yavaş cevap veriyorsun.

Ты отвечаешь абоненту

медленно.

O kayısıyı elmadan daha çok seviyor.

Он любит абрикос больше чем

яблоко.

O partiyi tamamen kazanıyor.

Она выигрывает партию

абсолютно.

Biz soyut formları tartışıyoruz.

Мы обсуждаем абстрактные

формы

Siz saçma tekliflere tepki veriyorsunuz.

Вы реагируете на абсурдные

предложения.

Onlar kendi alanlarında önde gidiyorlar.

Они идут авангардом в своей

сфере.

**аванс – avans ♦ авансцена – önsahne ♦ авантюра – macera ♦ авария – kaza ♦
август – ağustos ♦ авиабаза – hava üssü ♦ авиапочта – hava postası**

Her ayın 15-inde ben **avans alıyorum**.

Я получаю **аванс** каждое пятнадцатое число месяца.

Sen önsahnede solo **ifa ediyorsun**.

Ты исполняешь **соло** на авансцене.

O maceraları çok **seviyor**.

Он очень **любит** авантюры.

O kaza gerçekleştiği yeri **görmek istiyor**.

Она хочет увидеть место **происшествия** аварии.

Bu yaz, biz Ağustos ayında **dinleneceğiz**

Этим летом Мы **отдыхаем в августе**.

Siz hava üssüne **yaklaşıyorsunuz**.
(araçla)

Вы подъезжаете к **авиабазе**.

Onlar dokümanları hava postasıyla **gönderiyorlar**.

Они посылают **документы** **авиапочтой**.

◆ гражданская авиация – sivil havacılık ◆ Австралиец – Avustralyalı ◆
Австриец – Avusturyalı ◆ автобиографический – özgeçmişsel ◆
автобиография – özgeçmiş ◆ автобус – otobüs ◆ автогонщик – otoyarışçısı

Ben sivil havacılıkta **çalışıyorum**.

Я работаю в гражданской авиации.

Bu şekilde sen Avustralyalıyı **şAŞıRTIYORsun**.

Таким образом, Ты путаешь Австралийца

O, Avusturyalıdan **yardım istiyor** (rica ediyor)

Он просит у Австрийца помощи.

O hayat hikayesini **yazıyor**.

Она пишет **автобиографический** рассказ.

Biz sizin özgeçmişinizi **gözden geçiriyoruz**.

Мы рассматриваем вашу автобиографию.

Siz otobüsü **iyi fiyattan alıyorsunuz**.

Вы покупаете автобус по хорошей цене.

Onlar oto yarışlarına **yardım ediyorlar**.

Они помогают авто-гонщикам на соревнованиях.

◆ автограф – imza ◆ автозавод – otomobil fabrikası ◆ автоинспекция – trafik müfettişliği ◆ автомат – telefon kulubesi, otomatik	◆ автомашина – araba ◆ автомобиль – taşıt ◆ автомобиль грузовой–kamyon

Ben sevenlerime imza dağıtıyorum.

Sen otomobil fabrikasında çalışıyorsun.
O trafik müfettişliğine gidiyor.
O kulubeden arıyor.
Biz araba **satin alıyoruz**.
Siz taşıt **alıyorsunuz**.
Onlar kamyona **yüklüyorlar**.

Я раздаю автографы моим поклонникам.

Ты работаешь в автозаводе.
Он едет в автоинспекцию
Она звонит из автомата.
Мы покупаем автомашину.
Вы получаете автомобиль.
Они грусят на грузовой автомобиль.

◆ автомобиль легковой – binek arabası ◆ автомобиль спортивный–spor arabası özerk cumhuriyet ◆ автомобиль гоночный–yarış arabası ◆ автомокатастрофа -araba kazası	◆ автономия - özerklik ◆ автономная республика

◆ автопокрышка – araba lastiği

Ben işe binek arabasıyla gidiyorum.

Sen spor arabasına **değer veriyorsun**.
O yarış arabası gibi **gidiyor**.

Я еду на работу на легковом автомобиле..

Ты дорожишь спортивным автомобилем.
Он едет как гоночный автомобиль.

O araba kazası olduğu yeri **görmek istiyor**.

Она хочет увидеть место автокатастрофы.

Bizim özerkliğimiz **var**.
Siz özerk Cumhuriyete **gidiyorsunuz**
(uçakla).
Onlar araba lastiklerini **değiştiriyorlar**.

Мы имеем автономию.
Вы вылетаете в автономную республику.
Они меняют автопокрышки.

1. автопортрет – özportre	5. авторитетный – itibar edilen
2. автор – yazar, icad eden, yapan kişi.	6. авторский – yazarın
3. авторемонтный – araba tamir	7. авторское право – telif hakkı
4. авторитет - itibar sahibi	

1- Ben öz portremi çiziyorum .	Я рисую свой автопортрет.
2- Sen yazara mektup yaziyorsun .	Ты пишешь письмо автору.
3- O araba tamir atölyesi açıyor .	Он открывает авторемонтный цех.
4- O itibar sahibi olarak sizin hipotezi red ediyor .	Она как авторитет отвергает вашу гипотезу.
5- Biz itibarlı bir fikre uyuyoruz .	Мы следуем авторитетному мнению.
6- Siz mücidin düşüncesini anlıyorsunuz .	Вы понимаете авторский замысел.
7- Onlar telif haklarına uymaktalar .	Они соблюдают авторские права.

ŞİMDİKİ ZAMANDA VE DİĞER ZAMANLARDA OLUMSUZ CÜMLE KURULUŞU

Rusçada olumsuz cümle yapısı olumlu cümlenin fiilinin önüne olumsuzluk takısı **не**'nin eklenmiş halidir.

Я не пишу ручкой – Ben kalemle **yazmiyorum**.

Olumsuzluk takısı tümlecin önüne getirildiğinde ise, eylemin yöneltildiği nesnenin sözü edilen olmadığını gösterir.

Я пишу не ручкой – Yazdığım **kalem değil** / Ben **kalemle** yazmiyorum.

Benzer şekilde olumsuzluk takısı öznenin önüne getirildiğinde eylemi yapanın sözü edilen şahıs olmadığını gösterir.

Не я пишу ручкой – Kalemlle yazan **ben değilim**.

Yani **не** olumsuzluk eki Rusça'da cümleyi sadece olumsuz yapmaz, aynı zamanda hangi sözcük biriminin olumsuz durumda olduğunu vurgular. Türkçe'de bunu vurgulamak için ana fiil olmayan cümlelerde ayrıca “**değil**” olumsuzluk kelimesi kullanılmaktadır.

Olumsuzluk takısı önüne geldiği kelimeye bağlı olarak okunur ve onun vurgusundan etkileneerek ‘**ni-**’ şeklinde okunur.

1. авторучка – dolma kalem	5. автотрасса - otoyol
2. автотракторный – oto ve traktor	6. агент – ajan
3. автотранспорт – motorlu taşıtlar	7. агитатор – propagandacı
4. автотранспортный - karayolu	
1- Ben dolmakalemle yazmıyorum.	Я не пишу авторучкой.
2- Sen traktör fabrikasına gitmiyorsun(araçla).	Ты не едешь в автотракторный завод.
3- O motorlu taşit satışı yapmıyor.	Он не продаёт автотранспорт.
4- O karayolu taşımacılığına bakmıyor (sorumluluğunda).	Она не курирует автотранспортные перевозки.
5- Biz yeni otoyol inşa etmiyoruz.	Мы не строим новую автотрассу.
6- Ajan bilgiyi zamanında aktarmıyor.	Агент не передаёт информацию во время.
7- Propagandacı seçimler için her şeyi yapmıyor.	Агитатор не делает всё для выборов.
1. агитация – propaganda	5. агрессивный - saldırgan
2. агитировать – propaganda yapmak	6. агрессия – saldırı
3. агитпункт – propaganda merkezi	7. агроном – ziraat uzmani
4. аграрный – zirai	
1- Ben propagandayı yeterli bulmuyorum.	Я не нахожу агитацию достаточной.
2- Sen insanlara propaganda yapmiyorsun.	Ты не агитируешь людей.
3- O seni propaganda merkezinde beklemiyor.	Он тебя не ждёт в агитпункте.
4- O zirai konuları görüşmüyor.	
5- Biz sizin saldırgan planlarınızın cevap vermiyoruz.	Она не обсуждает аграрные вопросы.
6- Siz saldırıyı tam donanımlı karşılamıyorsunuz.	Мы не отвечаем на ваши агрессивные планы.
7- Ziraat mühendisler öncelikli işleri izlememektedir.	Вы не встречаете агрессию во всеоружии.
	Агрономы не следят за неотложными работами.

Я ИЗУЧАЮ РУССКИЙ ЯЗЫК (RUSÇA ÖĞRENİYORUM)

Я турок. Я студéнт. Я изучаю русский язык. Сейчáс урок. Преподаватель читáет текст. Я слушаю, как читáет преподавáтель. Я слушаю внимáтельно, но не очень хорошо понимáю. Я ещё плохо знаю русский язык. «Повторите, пожáуйста», - говорю я.

Преподавáтель читáет ещё раз мéдленно и грóмко. Я хорошо понимáю.

Потóм мы читáем вмéсте. «Вы уже хорошо читáете», - говорит преподаватель.

Звонóк. Преподавáтель говорит: «До свидания!» Мы тоже говорíм: «До свидáния!»

Сейчáс перерýв. Мы отдыхáем. Мы разговáриваем.

YENİ KELİMELER

тúрок – Türk
изучáть – öğrenmek
рúсский язы́к - Rusça
урóк – ders
внимáтельно – dikkatlice
но – ancak, ama
очень – çok
знать – bilmek
повторя́ть – tekrarlamak
пожáуйста – lütfen

говорить – konuşmak
ещё раз – bir daha
вмéсте – birlikte
ужé – artık, daha; bile
звонóк – zil
перерýв – ara, teneffüs
отдыхáть – dinlenmek
курить – sigara içmek
разговáривать – konuşmak

- Вы не скажете, кто это?
— Извините, я не знаю.
— Вы не скажете, где Русский музей?
— Простите, я не знаю. Я иностранец.

Задание 1.

а) Ответьте на вопросы.

- Как вас зовут?
- Вы американец?
- Ваш родной язык английский?
- Кто вы?
- Вы говорите по-французски?

б) Задайте подобные вопросы друг другу.

Задание 2. Прочитайте диалог. Как вы думаете, Клаус хорошо говорит по-русски?

Сирпа: Клаус, ты ужे хорошо говоришь по-русски?

Клаус: Да, очень хорошо.

Сирпа: Скажи, пожалуйста, как по-русски «table»?

Клаус: Не знаю.

Сирпа: А как по-русски «book»?

Клаус: Не знаю.

Сирна: А что ты знаешь?

Клаус: Я знаю, как по-русски «sport».

Что ты делаешь?

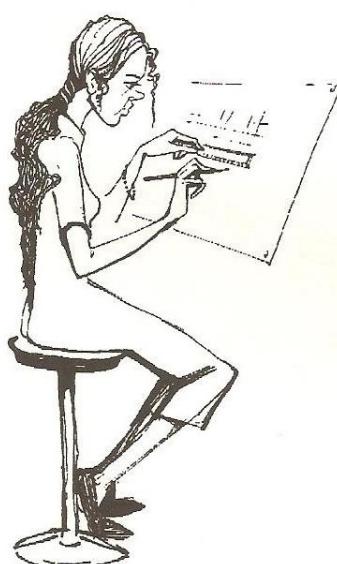
— Мáша, что ты дёлаешь?

— Я читáю журнал.

— Пéтя и Миша, что вы дёлаете?

— Мы смотрим телевíзор.

— Кáтя, что ты дёлаешь?

— Я рабóтаю.

— Госпожá Мíллер, что вы дёлаете?

— Я отдыхáю.

Soru Cümlesi

1. Simdiki zamanda ve diğer zamanlarda olumlu soru cümle kuruluşu

Rusçada soru cümlesi kurmanın birkaç yolu var. Bunlardan en yaygın ve en sade olanı sorulan söz biriminin vurgulayarak söylemek yoluyla yapılandırır.

Ты пишешь ручкой – Sen kalemle yazıyorsun.

Bu cümlenin soru şekli sadece sonuna soru işaretini getirilmek suretiyle yapılmaktadır. Ama söyleyişte vurguya söylenen kelimeye göre Türkçe anlamı değişecektir

Ты пишешь ручкой? - Sen kalemle yazıyor musun. veya

Ты пишешь ручкой? - Sen kalemle mi yazıyorsun? veya

Ты пишешь ручкой? - Sen mi kalemle yazıyorsun?

Yani bu yöntemde Rusçadaki soru cümlesinin, olumlu veya olumsuz, soru olmayan cümleden yazılışa yapı olarak hiçbir farkı yoktur, sadece söyleyişte vurgulama farkı vardır.

Türkçede üstüne soru sorulan kelimeden sonra ayrıca (mı, mı, mu, mü) soru parçacığını da söyleyerek vurgularız.

1. актуальный – aktüel

5. акция – hisse

2. акушерка – ebe

6. албанец - arnavut

3. акцент – vurgu

7. алгебра – cebir

4. акционер – hissedar

1- Ben aktüel bir **soruyu mu** gündeme getiriyorum?

Я поднимаю актуальный вопрос?

2- Sen artık ebeyi **çağırıyor musun?**

Ты уже вызываешь акушерку ?

3- O hep **buna mı** vurgu yapıyor?

Он всегда делает акцент на это?

4- O hissedarlara **baskı mı** yapıyor?

Она подвергают акционеров жиму?

5- Biz kendi hisselerimi **satıyor muyuz?**

Мы продаём свои акции ?

6- Siz Arnavutu sesinden **tanıyor musunuz?**

Вы узнаёте албанца по его голосу ?

7- Onlar cebri ilgiyle **öğreniyorlar mı?**

Они изучают алгебру с интересом?

Ли Soru parçası ile soru cümlesi oluşturma

Rusça cümlede **fiilden sonra** Türkçe'deki **mi** (mi, mu,mü) soru sözcüğünün Rusça'daki tam karşılığı olan **ли (li)** soru sözcüğü de getirilir.

Пишешь ли ты ручкой? – Sen Kalemle **mi** yazıyorsun?

1. аналогичный– benzer	5. ангина – anjin
2. ананас– ananas	6. английский – İngilize ait
3. анатомия – anatomi	7. англичанин – İngiliz
4. ангар – hangar	

1- Ben sizin yaklaşınızı benzer buluyor muym?	Нахожу ли Я аналогичным ваш подход?
2- Sen ananasları Mısır'dan ithal ediyor musun?	Импортируешь ли Ты ананасы из Египта?
3- O kuşların anatomisini öğreniyor mu?	Изучает ли Он анатомию птиц?
4- O hangarda çalışıyor mu?	Работает ли Она в ангаре?
5- Bizim anjine karşı ilaçımız var mı?	Имеем ли Мы лекарство против ангины?
6- Siz ıngiliz anahtarını veriyor musunuz?	Даёте ли Вы английский ключ?
7- Onlar İngilizi evlerinde kabul ediyorlar mı?	Принимают ли Они англичанина дома?

1. ангорский– tiftik	5. аннотация – özet
2. анекдот– fikra	6. аннулировать – iptal etmek
3. анкета– anket	7. анонимный – ismi bilinmeyen
4. аннексия – ilhak	

1- Ben tiftiği işliyor muym?	Обрабатываю ли Я ангорскую шерсть?
2- Sen fikra anlatıyor musun?	Рассказываешь ли Ты анекдот?
3- O anketi dolduruyor mu?	Заполняет ли Он анкету?
4- O Filistin topraklarının ilhakına karşı itiraz eylemine katlıyor mu?	Участвует ли Она в акции протеста против аннексии палестинских земель?

Задание 4. Ответьте на вопросы по модели.

Модель:

- Антон смотрит телевизор?
- Нет, он читает письмо.

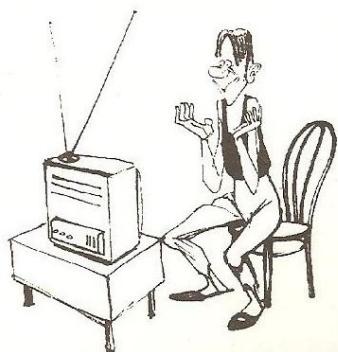

- Виктор говорит?

- Иван читает?

- Анна отдыхает?

Zamirler, Sahiplik Bildirme

1. 1. ve 2. şahsin iyelik durumu zamirleri.

2. şahsin iyelik durumu zamirleri.

3. Чей? soru sözcüğü.

1. Birinci ve ikinci şahsin iyelik zamirleri

Tekil			Bütün 3 cinsin çoğul şekli		
Erkil	Dişil	Cinssiz			
мой benim	моя benim	моё benim	мо́й benim	твой senin	твоя senin
твой senin	твоя senin	твоё senin	тво́й senin	наш bizim	наша bizim
наш bizim	наша bizim	на́ше bizim	на́ши bizim	ваш sizin	вáша sizin
ваш sizin	вáша sizin	вáше sizin	вáши sizin		

Tablodan anlayacağınız gibi her iyelik zamirinin; **мой**, **твой** ve **наш**, **ваш** önüne geldiği ismin cinsiyetine bağlı farklı formu vardır , çoğulda ise bütün cinsler için tek formu bulunmaktadır.

İyelik zamirleri kendinden sonra gelen isme bağlı olarak değişir. Örneğin:

мой брат	benim abim	моя сестра	benim ablam
moy brat		maya sistra	
моё перо	benim kalemim	мо́й газеты	benim gazetelerim
mayo piro		moi gazeti	

2. Üçüncü şahsin iyelik zamirleri. – Bu zamirler niteledikleri ismin cinsi ve sayısı ne olursa olsun tek formda kullanılırlar.

erő onun(erkek)	еë onun(dişi)
yivo	yiyo
erő onun(nötr, cansız)	их onların
yivo	ikh

Diger şahislarda olduğu gibi zamirler isimlerin cinsi ve sayısıyla değişmemektedir.

его брат *e.onun erkek kardeşi*

yivo brat

его перо (cinssiz,cansız) onun kalemi

yivo piro

его сестра *d.onun kız kardeşi*

yivo sestra

его газеты (çoğul) onun gazeteleri

yivo gazeti

3. **чей** soru sözcüğü veya **soru zamiri**.- Soru sözcüğü **Чей** ?(kimin?) tekil şahislarda 3 şekli ve çoğulda bütün cinsler için 1 şekli vardır. **чей** sorusunda **это** sözcüğü ile birlikte kullanılır.

Tekil			Bütün 3 cinsin
Eril	Dişil	Nötr	Çoğul şekli
Чей это ...?	Чья это ...?	Чьё это ... ?	Чьи это ...?
<i>Cey (eta)?</i>	<i>Cya (eta)?</i>	<i>Cyo (eta)?</i>	<i>Cyi (eta)?</i>
Kimin (bu)?	Kimin (bu)?	Kimin (bu)?	Kimlerin (bu)?

Чей soru sözcüğünün kullanıldığı ismin cinsi ve sayısı ile uyumlu olması zorundadır.

Чей это брат?

Cey eta brat?

Bu **kimin** erkek kardeşimdir?

Чья это сестра?

Cya eta sistra?

Bu **kimin** kız kardeşimdir?

Чьё это перо?

Cyo eta piro?

Bu **kimin** kalemidir?

Чьи это газеты?

Cyi eta gazeti?

Bu **kimin** gazeteleridir?

Чей, чья, чьё, чьи: Kimin, kimlerin?

его *e.onun(eril)*

yivo

cey, cya, cyo, cyi

её *d.onun(dişil)*

их onların

yiyo

ikh

МЕТИН

- Чей это альбом, Ваш?
- Bu fotoğraf albümü kimin, Sizin mi?
- *Çey etə albom, Vaş?*
- Да, мой. Вы знаете, я много снимаю.
- Evet, benim. Biliyormusunuz, çok fotoğraf çekerim.
- *Da, moy. Viy znayiti, ya mnoga snimatayu.*
- Покажите, пожалуйста, ваш альбом.
- Lütfen, albümünüzü gösterir misiniz?
- *Pakajite, pajalusta, vaş albom.*
- Смотрите, пожалуйста.
- Buyurun, bakınız.
- *Smatriye, pajalusta.*
- Вот группа. Чья это семья, Ваша?
- Şuradaki grup, sizin aile mi?
- *Vot gruppa. Çya etə simya?Vaşa?*
- Да, наша. Вот направо мой отец,
- Evet, bizim. Sağdaki babam,
- *Da naşa. Vot naprava moy otets,*
- Налево - моя мать.
- soldaki de annem.
- *naleva-maya mat.*
- И рядом стоит ваш брат Владимир.
- Ve yanda duran abiniz Vladimir.
- *İ ryadom stait vaş brat Vladimir.*
- Где он теперь?
- Nerede o şimdi?
- *Gde on tiper?*
- Он моряк. Сейчас он далеко.
- O denizci. Şimdi uzaklarda.
- *On maryak. Siyças on daliko.*
- Он женат?
- O evli mi?

НАШ, ВАШ САХИС SAHİPLİK ZAMİRLERİNİN СЕКİM TABLOSУ

Мужской род	Женский род	Средний род	Мн.число
чей?	чья?	чье?	чьи?
наш	наша	наше	наши
ваш	ваша	ваше	ваши

Чей это журнал? -Это наш журнал.
Bu dergi kimin? – Bu bizim dergimiz.

Чья это ручка? – Это наша ручка.
Bu kalem kimin? – Bu bizim kalemidimiz.

Чье это письмо? – Это наше письмо.
Bu mektup kimin? - Bu bizim mektubumuz.

Чьи это друзья? – Это наши друзья.
Bunlar kimin arkadaşları? -Bunlar bizim arkadaşlarımız.

Чей это журнал? - Это ваш журнал.
Bu dergi kimin? – Bu sizin derginiz.

Чья это ручка? – Это ваша ручка.
Bu kalem kimin? – Bu sizin kaleminiz.

Чье это письмо? – Это ваше письмо.
Bu mektup kimin?- Bu sizin mektubunuz.

Чьи это друзья? – Это ваши друзья.
Bunlar kimin arkadaşları?- Bunlar sizin arkadaşlarınız.

Прочитайте слова, найдите их в словаре.

спрáшивать	мнóго ≠ мáло
отвечáть	бы́стро ≠ мéдленно
слúшать	легкó ≠ тру́дно
понимáть	ещё ≠ ужé
гулять	
	óчень
	потóм
	(не)внимáтельно
	(не)прáвильно
	(недáвно) давнó
	(не)красíвый

Прочитайте текст.

Мы изучáем рýсский язы́к

Это нáша аудитóрия. Сейчáс урóк. Мы изучáем рýсский язы́к. Мы мнóго говорýм, читáем и пишем по-рýсски. Мы ещё плохó знаем рýсский язы́к и говорýм мéдленно.

Преподавáтель спрáшивает:

— Как делá, Том?

Том отвечáет:

— Спасíбо, хорошó.

— Вы мнóго работаete дóма?

— Сейчáс мáло. Петербúрг — óчень красíвый гóрод, и я мнóго гуляю.

— Вы ужé хорошó знаете Петербúрг?

— Нет, ещё не óчень.

Том слúшает внимáтельно и отвечáет прáвильно. Ирéна слúшает невнимáтельно и плохó понимáет, что говорит Том.

— Извинíй, ты говорýшь, что ты ужé хорошо знаешь Петербúрг?

— Нет, ещё плохó, я здесь нéдáвно.

Преподавáтель говорит:

— Рамóн, читáйте, пожáлуйста, текст.

Рамóн читáет мéдленно и непráвильно.

— Рамóн, вы мáло работаete дóма.

— Читáть по-рýсски тру́дно.

Потóм читáет Сýрпа. Онá читáет бы́стро и прáвильно. Онá мнóго работает дóма.

Какой?, Какая?, Какое?, Какие?

1. Rusçada sıfatların kullanımı ve isimlerin cins ve çoğulluğuına göre çekimi:

молодой ve **новый** tipi sıfatlar.

2. Soru sıfatı **Какой?, Какая?, Какое?, Какие?**

1. Rusçada sıfatların kullanımı ve isimlerin cins ve çoğulluğuına göre çekimi **молодой** (*maladoy*) ‘genç’ ve **новый** (*noviy*) ‘yeni’ sıfatları. – Rusçadaki sıfatlarda son hecesi vurgulu (**молодой**) ya da vurgusuz (**новый**) olabilir.

Bütün sıfatların takısı nitelediği ismin cins ve sayısına göre değişir.

Tekil	Dişil	Cinssiz
Eril молодой человéк genç adam <i>maladoy cilavek</i>	Dişil молодáя дéвушка genç kız <i>maladaya devuška</i>	Cinssiz молодóе растéние genç bitki <i>maladoye rasteniye</i>
новый журнал yeni dergi <i>noviy jurnal</i>	новая газéта yeni gazete <i>novaya gazeta</i>	новое слово yeni kelime <i>novoye slovo</i>
Çoğul		
молодые люди geç insanlar <i>maladiye lyudi</i>	молодые дéвушки genç kızlar <i>maladiye devuški</i>	молодые растéния taze bitkiler <i>maladiye rasteniya</i>
новые журналы yeni dergiler <i>noviye jurnalı</i>	новые газéты yeni gazeteler <i>noviye gazeti</i>	новые слова yeni kelimeler <i>noviye slava</i>

Rusçada tekilde sıfatın üç şekli vardır, çoğulda ise bütün cinsler için aynıdır.

Молодой ve **новый** sıfatları ‘sert takılı’ olarak tanımlanır.

Niteleyici olarak kullanıldığında sıfatlar genellikle isimden önce gelir. Ancak, sıfat isimden sonra da gelir, özellikle yardımcı fiil rolünde.

Нóвая книга там.	}	Yeni kitap orada.
Там книга нóвая.		Orada yeni kitap var.
Книга нóвая.		Kitap yenidir.

2. *Какой?* soru sözcüğü her tür cins isim ve çoğulluğu göre farklı takı alır.

Какой, Türkçede ‘nasıl’, ‘ne tür’, ‘hangi’ anlamını taşır.

Tekil		
Eril	Dişil	Cinssiz
Какóй (это) мост? <i>Kakoy eta most?</i>	Какáя (это) ýлица? <i>Kakaya (eta) ulitsa?</i>	Какóе (это) páстение? <i>Kakoye (eta) rasteniye?</i>
Bu hangi/nasıl bir köprü?	Bu hangi/nasıl bir sokak?	Bu hangi/nasıl bir bitki?
Çoğuł		
Какие (это) мосты? <i>Kakiye (eta) masti?</i>	Какие (это) ýлицы? <i>Kakiye (eta) ulitsi?</i>	Какие (это) ráстения? <i>Kakiye (eta) rasteniye?</i>
Bunlar hangi/nasıl köprüler?	Bunlar hangi/nasıl sokaklar?	Bunlar hangi/nasıl bitkiler?

Какóй ile oluşan sorulara cavaplar tam veya kısa olabilir:

Какой это дом?	-Это новый дом.	-Это белый дом.
	Новый.	Белый.

Bu hangi/nasıl bir ev?	Bu yeni bir ev.	Bu beyaz bir ev.
	Yeni.	Beyaz.

ALIŞTIRMALAR

Упражнение №1. Boşlukları uygun zamirlerle doldurun.

1. Я студент. Это комната. Здесь я живу. Это кровать, стол, стул. Сейчас я делаю домашнее задание. Это учебник, словарь, ручка, тетрадь.
2. Я француженка. Это семья. отец- врач. Его зовут Антуан. мама – преподаватель. Её зовут Катрин. У меня есть брат и сестра. брат – студент. сестра тоже студентка. Она сейчас живёт в Москве.

Упражнение №2. Noktaların yerine ЛЮБИТЬ filini uygun çekimde kullanınız.

1. Я говорить по-русски.
2. Ты гулять?
3. Он отвечать громко.
4. Мы работать.
5. Вы читать.
6. Они разговаривать.

Упражнение №3. Boşlukları uygun sıfatlarla doldurun.

1. Это дом.	9. Это кресло.
2. Это квартира.	10. Это ручка.
3. Это комната.	11. Это место.
4. Это окно.	12. Это диван.
5. Это шкаф.	13. Это телевизор.
6. Это дверь.	14. Это пианино.
7. Это доска.	15. Это стол.
8. Это карандаш.	16. Это тетрадь.

Упражнение №4. Boşlukları anlam bakımından uygun eylemlerle doldurun.

1. Студент громко и правильно.
2. Преподаватель , а студент
3. Ты очень быстро.
4. Вы уже хорошо по-русски.
5. Юра дома.
6. Мы русский язык.
7. Талат внимательно.
8. Я , как его зовут.
9. Мы не , как её зовут.
10. Маша любит
11. Витя гулять.
12. А вы гулять?
13. Да, я гулять.
14. Николай Иванович здесь.

Упражнение №5. Boşlukları uygun zamirlerle doldurun.

Я студент. Это словарь.

Мой брат студент. Это словарь.

Моя сестра студентка. Это словарь.

Ты ученик. Это книга.

Твой брат ученик. Это книга.

Твоя сестра ученица. Это книга.

Упражнение №6. Boşlukları uygun zamirlerle doldurun.

1	Это тетрадь.	мой, моя, моё
	Это карандаш.	
	Это место.	
2	Это словарь.	твой, твоя, твоё
	Это квартира.	
	Это окно.	
3	Это дом.	наш, наша, наше
	Это квартира.	
	Это окно.	
4	Это окно.	ваш, ваша, ваше
	Это тетрадь.	
	Это учебник.	

MODELLER

Он студéнт.

Кто он?

- Да, он студéнт.

Он студéнт?

- Нет, он не студéнт.

Он студéнт или преподавáтель?

- Он студéнт.

Как читáет студéнт?

- Студéント читáет хорошó.

ТАЛАТ И АХМÉТ (TALAT VE AHMET)

Талáт студéнт. Ахмéт тóже студéнт. Сейчас они делают домашнее задáние. Талáт читáет текст. Он читáет по-русски. Он читáет мéдленно и прáвильно. Он хорошó понимáет тéкст. А это Волóдя. Он тóже студéнт. Волóдя друг Талáта.

- Что вы дёлаете? - спрашивает Волóдя.
- Я читаю, а Ахмет слушает.
- Вы читáете по-русски?
- Да, мы читáем по-русски.
- Талат, как ты понимáешь текст?
- Я понимаю текст хорошо.
- А ты, Ахмéд тóже хорошо понимáешь текст?
- Да, я тóже хорошо понимáю текст.
- А кто читáет журнал?
- Мы читаем. Но мы понимáем ёщё плохó.